

Legea Cu privire la resursele naturale

Capitolul I. DISPOZIȚII GENERALE

Articolul 1. Resursele naturale

(1) Resurse naturale sînt obiectele, fenomenele, condițiile naturale și alți factori, utilizabili în trecut, prezent și viitor pentru consum direct sau indirect, care au valoare de consum și contribuie la crearea de bunuri materiale și spirituale.

(2) Resursele naturale se folosesc sau pot fi folosite ca mijloace de muncă, surse de energie, de materie primă și de materiale, nemijlocit ca obiecte de consum și recreare, ca bancă a fondului genetic sau sursă de informații despre lumea înconjurătoare.

Articolul 2. Reglementarea juridică a folosirii resurselor naturale

Relațiile care apar în cadrul folosirii resurselor naturale sînt reglementate de Constituție, de Legea cu privire la protecția mediului înconjurător, de Codul apelor, Codul subsolului, Codul funciar, Codul silvic, de prezenta lege și de alte acte normative.

Capitolul II. CLASIFICAREA RESURSELOR NATURALE

Articolul 3. Resursele naturale renovabile și resursele naturale nerenovabile

(1) Resursele naturale care regenerează în circuitul substanțelor din biosferă sau pot fi întregite artificial într-o perioadă de timp comensurabilă cu termenul lor de consum (cu ritmul de activitate economică a omului) sînt resurse naturale renovabile.

(2) Resursele naturale care nu regenerează în circuitul substanțelor din biosferă într-o perioadă de timp comensurabilă cu termenul lor de consum (cu ritmul de activitate economică a omului) sînt resurse naturale nerenovabile.

(3) Raportarea resurselor naturale la resursele renovabile sau la resursele nerenovabile se efectuează conform anexei nr.1, parte integrantă a prezentei legi.

Articolul 4. Resursele naturale naționale și resursele naturale locale

(1) Resursele naturale care au importanță pentru întreaga populație a țării (condiționează direcțiile strategice ale dezvoltării ei social-economice) sînt resurse naturale naționale.

(2) Resursele naturale care au importanță pentru populația unui teritoriu mai limitat sînt resurse naturale locale.

(3) Criteriile de raportare a resurselor naturale la resursele naționale sau la resursele locale sînt:

a) valoarea economică și importanța lor pentru dezvoltarea municipiului, raionului sau țării;

b) constituirea lor ca obiect al unor contracte internaționale;

c) răspîndirea lor pe teritoriul a două sau mai multe raioane;

d) folosirea lor pentru amplasarea sistemelor energetice, sistemelor de transport și altor sisteme de stat, obiectelor de telecomunicație și ale serviciului meteo;

e) valoarea lor științifică, istorică, culturală și naturală.

(4) Raportarea resurselor naturale la resursele naționale sau la resursele locale se efectuează conform anexei nr.2, parte integrantă a prezentei legi.

Articolul 5. Resursele naturale destinate exploatării, resursele naturale de rezervă și resursele naturale protejate

(1) Resursele naturale atrase (folosite) în circuitul economic sînt resurse naturale destinate exploatării.

(2) Resursele naturale destinate exploatării (resursele utilizabile), dar neatrase în procesul de activitate economică sînt resurse naturale de rezervă.

(3) Resursele naturale care prezintă o valoare deosebită pentru menținerea echilibrului ecologic și care nu pot fi atrase în procesul de activitate economică sînt resurse naturale protejate.

(4) Criteriile de raportare a resurselor naturale la categoria resurselor destinate exploatării, resurselor de rezervă sau resurselor protejate sînt:

a) oportunitatea economică și tehnică a folosirii resurselor naturale;

b) necesitățile economiei în resurse naturale;

c) menținerea echilibrului ecologic al sistemelor naturale;

d) includerea speciilor de animale și de plante în Cartea Roșie;

e) deosebita valoare a resurselor naturale, care impune scoaterea lor din folosință economică, predestinarea acestora în exclusivitate cercetărilor științifice sau includerea lor în patrimoniul istoric, cultural sau natural.

(5) Raportarea resurselor naturale la categoria resurselor destinate exploataării, resurselor de rezervă sau resurselor protejate se efectuează de Guvern, la propunerea organului de stat abilitat cu gestiunea resurselor naturale și cu protecția mediului înconjurător, cu concursul Academiei de Științe a Moldovei și al altor instituții științifice.

Articolul 6. Resursele naturale curative

(1) Obiectele și condițiile naturale care pot fi folosite în scopuri curative și de profilaxie a bolilor se raportează la resursele naturale curative.

(2) Raportarea resurselor naturale la resursele curative se efectuează conform anexei nr.3, parte integrantă a prezentei legi.

Articolul 7. Resursele naturale transfrontiere

(1) Resursele naturale care marchează, traversează frontierele dintre două sau mai multe țări ori își au amplasamentul la frontieră sînt resurse naturale transfrontiere.

(2) Raportarea resurselor naturale la resursele transfrontiere se efectuează conform anexei nr.4, parte integrantă a prezentei legi.

Capitolul III. DREPTUL DE PROPRIETATE ASUPRA RESURSELOR NATURALE

Articolul 8. Proprietatea publică și proprietatea privată

(1) Proprietatea asupra resurselor naturale poate fi publică sau privată. Tipul de proprietate asupra unor resurse naturale concrete se stabilește conform legislației în vigoare.

(2) Resursele naturale naționale proprietate publică aparțin statului.

(3) Resursele naturale locale proprietate publică aparțin unităților administrativ-teritoriale.

(4) Resursele naturale proprietate privată aparțin persoanelor fizice sau juridice cu drept de posesiune, de folosință și de dispoziție, în condițiile legii. Dreptul de proprietate privată asupra resurselor naturale este limitat.

(5) Modul și condițiile generale de exercitare a dreptului de proprietate asupra resurselor naturale sînt reglementate de legislația în vigoare privind proprietatea.

Articolul 9. Exercițarea dreptului de proprietate asupra resurselor naturale publice

(1) Reglementarea posesiunii și folosinței resurselor naturale proprietate publică ține de competența Guvernului și se realizează prin intermediul organului de stat abilitat cu gestiunea resurselor naturale și cu protecția mediului înconjurător și al autorităților administrației publice locale.

(2) Resursele naturale proprietate publică se dau numai în posesiune provizorie și folosință. Regulile, particularitățile și limitele dreptului de folosință a resurselor naturale publice sînt reglementate de legislația respectivă.

(4) Beneficiar de resurse naturale este orice persoană fizică sau juridică ce efectuează însușirea primară, utilizarea și reproducerea resurselor naturale în procesul consumului direct sau indirect.

(5) Dreptul de folosință asupra resurselor naturale se acordă în conformitate cu decizia organului de stat abilitat cu gestiunea resurselor naturale și cu protecția mediului înconjurător și a autorității administrației publice locale și se legalizează printr-un document juridic.

(6) Dreptul de folosință a resurselor naturale se acordă conform prevederilor actelor legislative și normative.

Articolul 10. Relațiile de arendă și de concesiune

(1) Resursele naturale pot fi date în folosință pe termen lung în condiții de arendă sau de concesiune, dacă faptul nu contravine legislației în vigoare.

(2) Darea resurselor naturale în folosință în condiții de arendă sau de concesiune este reglementată de Legea cu privire la arendă, de Legea cu privire la concesiuni și de alte acte legislative.

(3) Se interzice subarendarea, răscumpărarea sau ipotecarea resurselor naturale proprietate publică date în arendă sau concesiune.

Capitolul IV. GESTIUNEA RESURSELOR NATURALE

Articolul 11. Principiile de bază ale gestiunii

(1) Gestiunea resurselor naturale este o activitate de reglementare, evidență și control al însușirii primare a resurselor naturale, utilizării și reproducerii lor.

(2) Principiile de bază ale gestiunii resurselor naturale sînt:

a) asigurarea unei folosiri durabile (ce nu duce la degradare) a acestora;

- b) susținerea activității orientate spre folosirea rațională a resurselor naturale renovabile și economisirea celor nerenovabile;
- c) prevenirea efectelor negative ale activității economice asupra resurselor naturale;
- d) neadmiterea cumulării de funcții ce țin de gestiunea resurselor naturale cu activități de utilizare a acestora în scop de profit;
- e) folosirea contra plată a resurselor naturale, cu excepția cazurilor de regenerare a lor;
- f) prioritatea dreptului internațional în domeniul folosirii resurselor naturale transfrontiere.

Articolul 12. Structura instituțională de gestiune

(1) Structura instituțională de gestiune a resurselor naturale este următoarea:

- a) Guvernul;
- b) organul de stat abilitat cu gestiunea resurselor naturale și cu protecția mediului înconjurător;
- c) autoritățile administrației publice locale.

(2) Împuternicirile organelor menționate la alin.(1) lit.b) și lit.c) în domeniul gestiunii resurselor naturale se stabilesc de Guvern conform legislației.

(3) Anumite împuterniciri ale statului în domeniul gestiunii resurselor naturale pot fi transmise, în condițiile legii, autorităților administrației publice locale. Exercițarea acestor împuterniciri este pusă sub controlul statului.

Articolul 13. Cadastrele de stat ale resurselor naturale

(1) Pentru a ține evidența cantității, calității și altor caracteristici ale resurselor naturale, precum și evidența volumului, caracterului, regimului de utilizare a acestora, se întocmesc cadastre de stat ale resurselor naturale.

(2) Nomenclatorul cadastrelor de stat ale resurselor naturale se stabilește de legislație.

Articolul 14. Reglementarea administrativă a folosirii resurselor naturale

(1) Pentru evidența și reglementarea folosirii economice inepuizante (durabile) a resurselor naturale renovabile și pentru economisirea celor nerenovabile, statul stabilește un sistem de standarde și de cerințe tehnico-normative la folosirea resurselor naturale.

(2) Elaborarea și aprobarea standardelor și a cerințelor tehnico-normative în domeniul folosirii resurselor naturale sînt reglementate de legislația privind standardizarea.

(3) Genurile de activitate din domeniul folosirii resurselor naturale a căror practicare necesită autorizații, precum și organele abilitate cu dreptul de a elibera aceste documente se stabilesc de legislație.

(4) Pentru anumite activități sau tehnologii cu risc ecologic sporit se stabilesc cerințe ecologice deosebite.

Articolul 15. Mecanismul economic de gestiune a resurselor naturale

(1) Mecanismul economic de gestiune a resurselor naturale este o parte componentă a sistemului unic de gestiune a economiei naționale și este orientat spre stimularea folosirii economice inepuizante a resurselor naturale renovabile și economisirii celor nerenovabile.

(2) Acest mecanism și presupune:

a) planificarea și finanțarea de stat a măsurilor de evidență, evaluare și păstrare a obiectelor naturii, de restabilire a resurselor naturale deteriorate sau utilizate;

b) folosirea contra plată a resurselor naturale (plata pentru resursele naturale și plata pentru poluarea mediului înconjurător);

c) crearea unei bănci ecologice comerciale specializate;

d) stabilirea prețurilor la resursele naturale;

e) promovarea unei politici investiționale speciale în domeniul folosirii resurselor naturale, bazate pe evaluarea "amortizării" potențialului de resurse naturale;

f) evidența contabilă adecvată a cheltuielilor de folosire a resurselor naturale și de protecție a mediului înconjurător;

g) trecerea la sistemul programelor de stat ce prevăd executarea lucrărilor de ocrotire a naturii din contul bugetului, în al cărui cadru funcțiile beneficiarului le asumă, în numele statului, organul de stat abilitat cu gestiunea resurselor naturale și cu protecția mediului înconjurător;

h) stimularea activității de regenerare a resurselor naturale renovabile.

Articolul 16. Confirmarea juridică a dreptului de proprietate, de posesiune și de folosință

(1) Dreptul de proprietate, de posesiune și de folosință asupra resurselor naturale se confirmă prin:

a) titlul de proprietate;

b) - abrogată;

c) contractul de arendă sau de concesiune.

(2) În funcție de faptul ce drept - de proprietate, de posesiune sau de folosință - este consfințit, documentul se eliberează pentru un anumit termen sau pentru o perioadă nelimitată.

Capitolul V. POLITICA INVESTIȚIONALĂ ÎN DOMENIUL FOLOSIRII RESURSELOR NATURALE

Articolul 17. Condițiile generale ale activității investiționale în folosirea resurselor naturale

Condițiile organizatorice, economice și juridice generale ale activității investiționale, inclusiv în folosirea resurselor naturale, sînt stabilite de legislația în vigoare.

Articolul 18. Particularitățile politicii investiționale în folosirea resurselor naturale

(1) Pentru a menține potențialul de resurse naturale al țării la nivelul stabilit conform strategiilor naționale de folosire a resurselor naturale, statul stabilește o cotă minimă din produsul intern brut care trebuie investită în regenerarea resurselor naturale și protecția mediului înconjurător.

(2) În acest scop, Guvernul întocmește, în cazul resurselor naturale proprietate publică, nomenclatorul obiectelor și măsurilor care pot fi finanțate de la buget, stabilește criteriile de acordare a alocațiilor de stat și condițiile de obținere a acestora.

(3) Principala sursă de mijloace destinate investițiilor de stat în vederea regenerării resurselor naturale și protecției mediului înconjurător o constituie plata pentru folosirea resurselor naturale.

(4) Guvernul exercită controlul asupra folosirii investițiilor de stat destinate regenerării resurselor naturale și protecției mediului înconjurător prin intermediul organelor de control financiar și ecologic de stat.

(5) Stimularea activității investiționale a agenților economici, orientată spre economisirea resurselor naturale și protecția lor, se efectuează prin introducerea amortizării accelerate a fondurilor fixe de ocrotire a naturii și prin acordarea de

facilități la creditarea proiectelor investiționale pe termen lung.

(6) Modul de amortizare accelerată a fondurilor fixe de ocrotire a naturii și de acordare de facilități la creditarea proiectelor investiționale pe termen lung se stabilește de Guvern.

Capitolul VI. FOLOSIREA CONTRA PLATĂ A RESURSELOR NATURALE

Articolul 19. Folosirea contra plată a resurselor naturale

(1) Folosirea resurselor naturale se efectuează contra plată.

(2) Plata pentru resursele naturale este compensarea în bani de către beneficiar a cheltuielilor publice (în sens mai larg - cheltuielile proprietarului resurselor naturale) pentru explorarea, conservarea și restabilirea resurselor naturale utilizabile, precum și a eforturilor societății (proprietarului) pentru compensarea naturală sau înlocuirea adecvată în viitor a resurselor naturale exploatare.

(3) Folosirea contra plată a resurselor naturale în cazul poluării mediului înconjurător se reglementează prin acte legislative speciale.

Articolul 20. Plătitorii

Plătitori pentru folosirea resurselor naturale sînt persoanele fizice și juridice, inclusiv străine, indiferent de tipul de proprietate și forma de gospodărire, care în activitatea lor folosesc resurse naturale cu extragerea sau neextragerea acestora din mediul natural.

Articolul 21. Obiectele plății

(1) Obiectele folosirii contra plată sînt: pămîntul, apele subterane și de suprafață, zăcămintele minerale, pădurile, resursele biologice, regnul animal și cel vegetal, aerul (în scopuri tehnologice).

(2) Folosirea contra plată a pămîntului se reglementează prin legislație specială.

Articolul 22. Cuantumul plății

(1) Cuantumul plății pentru folosirea resurselor naturale depinde de starea și de valoarea lor de consum, de posibilitatea înlocuirii în procesul de producție a resurselor naturale respective prin altele sau prin materie primă, de cheltuielile pentru restabilirea sau menținerea lor în stare utilizabilă.

(2) Cuantumul plății pentru folosirea resurselor naturale (atît în cazul respectării limitei, cît și al supralimitei) se stabilește conform legislației în vigoare.

(3) Pentru arenda sau concesiunea resurselor naturale se percep anumite plăți ale căror quantum se stabilește de către proprietar în dependență de prețul resurselor naturale.

(4) Prețul resurselor naturale este expresia valorii lor economice reflectată în evaluarea economică și extraeconomică, ce diferă în dependență de poziția geografică și calitatea resurselor.

Articolul 24. Sursele plății

(1) Plata pentru folosirea în limită a resurselor naturale se include în prețul de cost al producției (serviciilor) fabricate (prestate) în urma utilizării resurselor naturale respective.

(2) Plata pentru folosirea supralimită a resurselor naturale se percepe din venitul net al plătitorului.

(3) Persoanele fizice care nu desfășoară activități de întreprinzător plătesc din mijloacele proprii pentru folosirea resurselor naturale.

Articolul 25. Modul de calculare, de percepere și de utilizare a plății

(1) Plata pentru folosirea resurselor naturale este calculată de plătitor, care va ține cont de cantitatea reală a resurselor naturale folosite și de quantumul plății.

(2) Veniturile obținute sub formă de taxă pentru folosirea resurselor naturale se acumulează la bugetele unităților administrativ-teritoriale.

(3) Modalitatea percepției și domeniile de utilizare a plăților de arendă sau de concesiune pentru folosirea resurselor naturale proprietate publică se stabilesc de Guvern.

Capitolul VII. CONTROLUL DE STAT, CONTROLUL DEPARTAMENTAL ȘI CONTROLUL OBȘTESC ASUPRA FOLOSIRII RESURSELOR NATURALE

Articolul 26. Controlul asupra folosirii resurselor naturale

(1) Controlul asupra folosirii resurselor naturale urmărește asigurarea respectării de către toate persoanele fizice și juridice a legislației privind resursele naturale și protecția mediului înconjurător.

(2) Sistemul de control asupra folosirii resurselor naturale include controlul de stat și controlul obștesc.

Articolul 27. Controlul de stat

Controlul de stat asupra folosirii resurselor naturale este exercitat de către Inspectoratul pentru Protecția Mediului.

Articolul 29. Controlul obștesc

(1) Statul garantează participarea publicului la luarea de decizii privind folosirea resurselor naturale, precum și la exercitarea controlului obștesc asupra modului în care persoanele fizice și juridice respectă legislația privind ocrotirea naturii, în baza unei informări ample a populației și asigurării accesului acesteia la orice informație de interes public.

(2) Controlul obștesc asupra luării de decizii în domeniul folosirii resurselor naturale se exercită în conformitate cu Legea privind expertiza ecologică și evaluarea impactului asupra mediului înconjurător și cu Legea privind accesul la informație.

(3) Guvernul, autoritățile administrației publice locale, organul de stat abilitat cu gestiunea resurselor naturale și cu protecția mediului înconjurător, precum și agenții economici, prezintă regulat publicului informații veridice și accesibile despre activitatea din domeniul folosirii resurselor naturale și protecției mediului înconjurător.

(4) În cazul în care pot fi lezate drepturile cetățenilor sau poate fi divulgat secretul protejat de lege, ori poate fi pusă în pericol securitatea națională, accesul la o astfel de informație se limitează, organul respectiv aducând în fiecare caz publicului argumente exhaustive în mod accesibil.

Capitolul VIII. RĂSPUNDEREA PENTRU ÎNCĂLCAREA LEGISLAȚIEI PRIVIND RESURSELE NATURALE

Articolul 30. Răspunderea pentru încălcarea legislației privind resursele naturale

Persoanele vinovate de încălcarea legislației privind resursele naturale poartă răspundere civilă, administrativă sau penală în conformitate cu legislația în vigoare.

Articolul 31. Suspendarea și încetarea dreptului de folosință asupra resurselor naturale

(1) Pentru încălcarea condițiilor de folosire a resurselor naturale, prevăzute în titlul de folosință, organul care l-a eliberat este în drept să decidă suspendarea sau încetarea dreptului de folosință a acestora, în conformitate cu legislația în vigoare. În acest caz, beneficiarul, pe lângă faptul că va fi tras la răspundere, va repara daunele pricinuite.

(2) În cazul în care beneficiarul nu este de acord cu decizia suspendării sau încetării dreptului său de folosință asupra resurselor naturale, el poate ataca decizia în instanța

de judecată, în conformitate cu prevederile Codului administrativ, fără respectarea procedurii prealabile.

Capitolul IX. CONTRACTELE INTERNAȚIONALE

Articolul 32. Contractele internaționale

(1) În scopul folosirii raționale a resurselor naturale transfrontiere, Republica Moldova încheie contracte bilaterale ori multilaterale.

(2) Dacă în contractele internaționale la care Republica Moldova este parte sînt prevăzute alte reguli de folosire a resurselor naturale transfrontiere decît cele din prezenta lege, se aplică regulile din contractele internaționale.

Capitolul X. DISPOZIȚII FINALE ȘI TRANZITORII

Articolul 33. Prezenta lege intră în vigoare la data publicării.

Prezenta lege intră în vigoare la data publicării.

Articolul 34. Tranziția la principiile gestiunii și la structura...

Tranziția la principiile gestiunii și la structura instituțională de gestiune a resurselor naturale stabilite la art.11 și art.12 se va face în decursul unui an.

Articolul 35. Guvernul, în termen de 3 luni: va prezenta Parlame...

Guvernul, în termen de 3 luni:

va prezenta Parlamentului propuneri privind punerea legislației în vigoare în concordanță cu prezenta lege;

va pune propriile acte normative în concordanță cu prezenta lege;

va asigura revizuirea de către ministere, departamente și autorități ale administrației publice locale a actelor normative care contravin prezentei legi.

Legea este valabilă. Relevanța verificată la 03.09.2021